

SAMENVATTING EN ADVISERING EERSTELIJS HULPVERLENERS REGIO ZUID HOLLAND: EETSTOORNISSEN

Bij een patiënt met een (verdenking) eetstoornis zijn de volgende adviezen van belang.

Behandeladviezen uit **Zorgstandaard Eetstoornissen** en **First Eet Kit**:

Anamnese en somatische controles door de huisarts én	→
Ondersteuning van een gespecialiseerd diëtist én	→
Individuele (psycho)therapie (door in eetstoornissen gespecialiseerde zorgverlener of instelling) én	→
Betrekken van het systeem (ouders/gezin/partner).	→
Bij voorkeur in de 1e-lijn en dichtbij thuis*	→
Bij kinderen met een concrete verdenking van een eetstoornis de kinderarts snel betrekken.	→
Bij kinderen < 12 jaar direct doorverwijzen naar de kinderarts.	→

* Met name voor jongeren heeft een ambulante behandeling de voorkeur, waarbij de jongere niet uit hun dagelijks leven worden gehaald.

Let op alarmsymptomen > zie bijlage 1 > dan direct verwijzen naar specialistische GGZ en overleggen en verwijzen naar de kinderarts of internist van het dichtstbijzijnde ziekenhuis voor somatische stabilisatie.

ANAMNESE EN SOMATISCHE CONTROLES DOOR DE HUISARTS

Somatische controles:

Bij verdenking op een eetstoornis, bij een patiënt die nog niet in behandeling is, zijn somatische controles (bloeddruk, pols, gewicht, glucose, lengte, gewicht) belangrijk om objectief afwijkingen en het beloop te kunnen vaststellen. Er wordt aanbevolen laboratoriumonderzoek te verrichten zoals omschreven op de [signalenkaart voor huisartsen van Stichting Kiem](#). Indien afwijkend, behandelen waar mogelijk (denk aan kaliumsuppletie bij hypokaliaemie) en vervolgen.

Daarnaast is het van belang uit te sluiten of er andere somatische oorzaken zijn voor de klachten waar de patiënt zich mee presenteert. Deze gegevens zijn ook van belang bij het verwijzen voor een eetstoornis behandeling.

Verwijzen naar de kinderarts of internist van een algemeen/academisch ziekenhuis voor de somatische problematiek verloopt via Zorgdomein, eventueel na mondeling overleg met de specialist.

Anamnestic:

Maak gebruik van de signalenkaart van [Stichting Kiem](#) om de anamnese uit te vragen en de [Scoff vragenlijst](#).

ANAMNESE EN SOMATISCHE CONTROLES DOOR DE HUISARTS

Beleid:

Bij concrete aanwijzingen voor een eetstoornis is, na initiële beoordeling, een verwijzing naar de gespecialiseerde GGZ en bij jongeren onder de 18 de kinderarts op zijn plaats. Bij alarmsymptomen bij volwassenen vindt er overleg plaats met de internist.

Belangrijke informatie om in de verwijsbrief te zetten: duur klachten, om wat voor soort eetstoornis gaat het, somatische controles, wie van het systeem betrokken is.

Zie voor verwijzingsmogelijkheden de aanbieders in de regio: eetstoornissennetwerk.nl. De meeste verwijzingen verlopen via Zorgdomein. Zie [bijlage 2](#) voor gespecialiseerde zorgverleners in de regio.

Ter overbrugging tot de start van een gespecialiseerde behandeling, is het goed andere hulpverleners (gespecialiseerd diëtist, POH-GGZ, ondersteuning gezin/ouders/partner, inloophuizen) te betrekken voor de patiënt en zijn omgeving. Bij complexe en/of meervoudige problematiek in het systeem, overleg dan ook met het wijkteam of en hoe zij betrokken kunnen zijn. De huisarts staat centraal bij het organiseren van de verschillende hulpverleners rondom de patiënt met een eetstoornis. Indien een patiënt somatisch stabiel is, dat wil zeggen geen van onderstaande spoed indicaties, is het wenselijk regelmatig contact te houden met de patiënt (en ouders/partner). Blijf als 1e-lijns hulpverlener betrokken, ook al is de problematiek lastig. Het ondersteunen van patiënt en gezin/partner is waardevol. Bied een luisterend oor en verricht 1x per maand de somatische controles om het beloop te kunnen volgen.

ONDERSTEUNING POH-GGZ

Betrek de POH-GGZ (jeugd) om te beginnen met een inventarisatie van de klachten en signalen zoals benoemt op de signalenkaart van Kiem. Eventueel kan de POH-GGZ met behulp van de [Eating Disorder Examination \(EDE\)/SCOFF](#) kijken of het klachtenpatroon past bij een eetstoornis. Daarnaast zijn gesprekken op regelmatige basis prettig om zicht te houden op de problematiek en te ondersteunen. Indien de POH al psycho-educatie over eetstoornissen kan geven heeft dit de voorkeur. Ook kan gebruikt gemaakt worden van de [FirstEetKit](#). De POH kan ook kijken of er sprake is van psychische comorbiditeiten.

ONDERSTEUNING VAN EEN GESPECIALISEERD DIËTIST

Betrek een diëtist met affiniteit met eetstoornissen. Deze kunnen gevonden worden via het [Eetstoornissen Netwerk](#) en bij [Voedings Interventie Eetstoornissen](#) om de huidige situatie rondom voeding goed in kaart te brengen en daar al adviezen over te geven. Somatische controles en labuitslagen zijn nuttige metingen om mee te sturen, mede als andere informatie rondom de eetstoornis, zoals beweeggedrag of purgeergedrag, als dit bekend is. De doelen van de diëtiste zullen zijn gericht op beperken van gewichtsverlies met streven naar gewichtstoename indien dit van toepassing is, een gezond gewicht handhaven, komen tot een volwaardig, normaal eetpatroon met adequaat eetgedrag en voorkomen van terugval. Dit houdt ook in dat er gekeken wordt hoe eetbuien te beperken om verder aankomen te voorkomen. De [Artsenwijzen Diëtetiek](#) kan meer informatie geven over de behandeling van de diëtiste bij een eetstoornis.

BETREKKEN VAN HET SYSTEEM (OUDERS/GEZIN/PARTNER)

Adviezen patiënt en ouders/naasten:

Betrek ouders en/of partner (het systeem) vroeg in het proces omdat de motivatie om te veranderen vaak ambivalent is. Bij jongeren kan er snel een somatische verslechtering optreden en dan zijn ouders extra belangrijk in het voorkomen van erger. Het versterken van het systeem met kennis en hoe om te gaan met de eetstoornis is van belang voor het herstel van de patiënt. Een **stysteemtherapeut** kan hier van toegevoegde waarde zijn. Adviseer patiënt en ouders, indien dit gewenst is, om inloop- en herstelhuizen voor eetstoornissen te bezoeken. Hier is veel expertise voor patiënten en hun systeem als het gaat om eetstoornissen en de verschillende fases van herstel. Bij een somatische stabiele situatie kunnen inloophuizen veel ondersteuning bieden. Ook de [FirstEetKit.nl](https://www.firsteetkit.nl) biedt een overzicht aan betrouwbare, door professionals gevalideerde informatie en podcasts van ervaringsdeskundigen.

First Eet Kit: betrouwbare site met recente informatie

Inloop- en herstelhuizen: het Leontienhuis en Stichting JJ

Eerste Hulp Bij Eetstoornissen (EHBE) van stichting Kiem

Proud2Bme

ADVIES EN OVERLEG

Voor advies en overleg:

Bij vragen over eetstoornissen en de juiste behandelroute: bellen met **K-EETi**, collegiale consultatielijijn. Dagelijks bereikbaar tussen 12:00-13:00 op tel:+31857603375.

Eetstoornissen Netwerk

First Eet Kit

Informatie voor huisartsen, signaalkaart en signaleren in de huisartsenpraktijk Stichting Kiem

Artikel: Een praktische handreiking voor de eerste lijn bij eetstoornissen, December 2022, in Huisarts en Wetenschap, o.a. E. Horton

Samenvatting Zorgstandaard Eetstoornissen

Hoe ontstaat anorexia – college door kinderarts Annemarie van Bellegem

Dit document is opgesteld door het kernteam K-EET regio Zuid-Holland.

Bij vragen en opmerkingen mail naar keet.aanpak@gmail.com.

versie september 2023

BIJLAGE 1: SIGNALLEN: WANNEER MET SPOED VERWIJZEN NAAR DICHTSBIJZIJNDE KINDERARTS OF INTERNIST:

Kind (< 18 jaar)

Binnen 24 uur overleg (en beoordeling) met een kinderarts in de regio:

- Volledige vochtweigering
- Meer dan 5 dagen minder dan 500 kcal per dag
- Hypoglycaemie < 3,5 mmol/L
- Bradyfrenie
- Bradycardie < 40/min
- Elektrolytenstoornissen
- Gewicht < 70% van uitgangsgewicht

Binnen een week overleg (en beoordeling) met een kinderarts in de regio:

- Meer dan 1,5kg per week afvallen of meer dan 25% gewichtsverlies
- Fors purgeren (braken/laxeren)
- Stop maturatie, groei, of bij meisjes stoppen menstruatie
- Syncope
- < 12 jaar

Volwassenen (>18 jaar)

- Direct overleg (en beoordeling) internist regionaal ziekenhuis:
- Symptomatische hypoglycaemie < 3 mmol/L of hypoglycaemie < 2,8 mmol/L
- Kalium < 2,8 mmol/L of < 3 mmol/L met ECG afwijkingen
- Natrium < 125 mmol/L
- Verergering hypotensie
- Pols < 40/min
- Algehele uitputting
- Dehydratie
- Hypothermie (rectaal) < 33°C

BIJLAGE 2: SPECIALISTISCHE CENTRA/BEHANDELAREN IN DE REGIO ZUID- HOLLAND:

Voor consultatie heeft het de voorkeur via KEET-i te bellen met een professional. De contactgegevens bij onderstaande regionale aanbieders zijn bedoeld voor persoonlijk overleg en regionale consultatie. Voor een volledig overzicht van aanbieders zie eetstoornissennetwerk.nl

Leiden (en landelijk)

- **Curium-LUMC team eetstoornissen: leeftijd 18-, klinische, ambulante en somatische hulpverlening en diëtetiek.** Kinderarts aandachtsgebied eetstoornis, alléén voor kinderen onder behandeling bij GGZ Curium. Bereikbaar voor consultatie: M. (Martine) C.de Vries en N.(Nathalie)S. Schrijver-Levie WAKZ-LUMC 071-5262824. m.c.de_vries@lumc.nl en n.s.schrijver@lumc.nl
- **GGZ Rivierduinen Eetstoornissen Ursula:** alle leeftijden, ambulante en klinische hulpverlening, werken landelijk. Consultatie mogelijk: telefonisch spreekuur ma t/m vr 10.00 – 13.00 uur: 071 890 33 44 (voor alle vragen rondom eetstoornissen, voor ouders en professionals)

Regio Haaglanden

- **Youz***, Den Haag: leeftijd t/m 24 jaar, ambulante en hulpverlening, zie onder voor contactgegevens
- **PsyQ***, Den Haag: leeftijd 16+, ambulante hulpverlening, zie onder voor contactgegevens
- **GGZ Delfland, DWO regio:** leeftijd tot 18 jaar, ambulante. Delft tel. 0152608715, Naaldwijk tel 0174272854, Nootdorp tel. 0152512446
- **Juliana Kinderziekenhuis, Den Haag:** 18-, somatische hulpverlening
- **Langelandziekenhuis, Zoetermeer:** N. Hompes kinderarts
- **Reinier de Graaf ziekenhuis, Delft:** Marion Hekkelaan en Claire Woltering, kinderarts. Secretariaat tel. 015-2603688.

Rotterdam-Rijnmond/Zuid-Holland Zuid

- **Erasmus MC:** leeftijd 18 -, ambulante en klinisch/ hulpverlening: telefonisch spreekuur van maandag t/m donderdag van 11-12 uur via 010-7040209.
- **PsyQ*:** leeftijd 16+, ambulante hulpverlening, zie onder voor contactgegevens
- **Youz Rotterdam* t/m 24 jaar,** zie onder voor contactgegevens
- **Van Wheel Bethesda ziekenhuis, Dirksland:** 18- Kinderartsen Marieke Bax-van Berkel en Emiel Spuesens, 18+ internist
- **Seys-Centra, Zwijndrecht:** gespecialiseerd in ARFID, leeftijd 18-, ambulante hulpverlening en consultatie. Doorverwijzing alleen via specialisten (kinderpsychiaters en -artsen): Jolanda Roukes, behandelcoördinator:

Zeeland

- **Emergis*:** klinische en ambulante hulpverlening, zie onder voor contactgegevens

*Contact Youz, Emergis en PsyQ via: www.eetstoornis-experts.nl/aanbod/consultatie

Ervaringsdeskundigen/inloop- en herstelhuizen, ook voor wachttijdoverbrugging en nazorg

Stichting JIJ: Informatie advies en steun, consultatie, lotgenoten, inloophuis, groep/individuele begeleiding, samenwerking met PsyQ en Human Concern.

Het Leontienhuis: informatie en advies, inloophuis, groep/individuele begeleiding

Stichting Kiem: informatie en consultatie, verbinden hulpvraag en aanbod, oudergroepen